

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра історії філософії

Затверджено
на засіданні кафедри історії філософії
філософського факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол №1 від 25 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри історії філософії
докт. філос. наук, доц. Дахній А.Й.

Силабус з навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ»,
що викладається в межах ОПШ «Журналістика»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 06 Журналістика за спеціальністю 061 Журналістика

Львів 2022 р.

**Силабус навчальної дисципліни «Історія філософії»
2022-2023 навчальний рік**

Назва курсу	Історія філософії
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра історії філософії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	06 Журналістика, 061 журналістика
Викладач (-і)	Андрій Йосипович Дахній, завідувач кафедри історії філософії, доктор філософських наук, доцент
Контактна інформація викладача (-ів)	andriy.dakhniy@lnu.edu.ua 0957365081
Консультації по курсу відбуваються	щоп'ятниці, 16.30-17.30 год. (аудиторія 303, філософський факультет, вул. Університетська, 1) або онлайн-консультації за попередньою домовленістю з викладачем
Сторінка курсу	http://filos.lnu.edu.ua/course
Інформація про курс	Дисципліна «Історія філософії» є нормативною дисципліною з спеціальності 061 Журналістика для ОПП «Журналістика», яка викладається в 1 семестрі в обсязі 3 кредитів (за ЄКТС).
Коротка анотація курсу	Курс «Історія філософії» націлений на те, аби в рамках максимально широкого ознайомлення студентів-першокурсників факультету журналістики із надбаннями світової гуманітарної культури сформувати цілісне уявлення і належну орієнтацію щодо філософської думки, передовсім Заходу. Дисципліна викладається впродовж одного семестру. Передбачається читання лекцій і проведення семінарських занять, на яких планується розгляд репрезентативних текстів західної філософії різних періодів – починаючи від античності й закінчуючи філософськими надбаннями двадцятого сторіччя.
Мета та цілі курсу	Мета курсу «Історія філософії» – вивчення студентами факультету журналістики природи та суті історико-філософського знання, основних закономірностей його розвитку, передовсім у західній традиції, сформування у студентів на основі ознайомлення з найважливішими філософськими творами минулого і найновішими результатами філософського дискурсу сьогодення цілісного уявлення про філософію в її

	<p>історичному становленні та розвитку.</p> <p>Предметом дослідження навчальної дисципліни є філософська культура західної цивілізації, специфіка виникнення ключових філософських тем і підходів, виявлення їхніх особливостей і тяглості західної філософії від античності до початку двадцять першого століття. У рамках курсу передбачається активна робота над вивченням як першоджерельної, так і коментаторської й критичної літератури, запорукою чого має стати інтенсивне долучення студентів до семінарських занять та спонукання їх до ретельної самостійної роботи.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Список літератури:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Августин. Сповідь / пер. з лат. Ю. Мушака. Київ: Основи, 1996. 319 с. 2. Адо П. Що таке антична філософія? / пер. з фр. Київ: Новий Акрополь, 2014. 428 с. 3. Антоній, митрополит Сурозький. Світло у темряві. Останні розмови 2001-2002 рр. Пер. з англ. К.: Дух і літера, 2014. 220 с. 4. Баумейстер А. О. Буття і благо. Вінниця: Т. П. Барановська, 2014. 418 с. 5. Бергсон А. Творча еволюція. Пер. з франц. К.: Вид-во Жупанського, 2010. 318 с. 6. Блум Г. Західний канон. Книги на тлі епох. Пер. з англ. К.:Факт, 2007. 720 с. 7. Богачов А. Філософська герменевтика: навч. посібник. Київ: Курс, 2006. 405 с. 8. Брукс Д. ДНК особистості / пер. з англ. Г. Елланської. Київ: Наш формат, 2017. 376 с. 9. Бубер М. Я і Ти. Пер. з нім. К.: Дух і літера, 2012. 272 с. 10. Василій Великий. Гомілії. Пер. з давньогр. Львів: Свічадо, 2006. 312 с. 11. Вюллер Т. Що таке час / пер. з норв. С.Волковецької. Київ: Ніка-Центр, Львів: Видавництво Анетти Антоненко, 2018. 160 с. 12. Габермас Ю. Постметафізичне мислення / пер. з нім., післямова та прим. В. М. Купліна. Київ: Дух і Літера, 2011. 280 с. 13. Габермас Ю. Залучення іншого: Студії з політичної теорії / пер. з нім. Андрія Дахнія; наук. ред. Борис Поляруш. Львів: Астролябія, 2006. 416 с. 14. Гайдеггер М. Дорогою до мови / пер. з нім. Володимира Кам'янця. Львів: Літопис, 2007. 232 с. 15. Галік Т. Ніч сповідника. Парадокси малої віри у постоптимістичну епоху / перекл. з чеської Н. Лобур, Л. Федик. Жовква: Місіонер, 2010. 288 с. 16. Галік Т. Терпеливість із Богом. Зустріч віри з невірою. Пер. з чеської. Львів: Свічадо, 2012. 192 с. 17. Гантінгтон С. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. Пер. з англ. Львів: Кальварія, 2006. 472 с. 18. Герасимчук В. А. Філософський роман ХХ століття. Специфіка тексту. Київ: ПАРАПАН, 2007. 392 с. 19. Гільдебранд Д. Що таке філософія? / пер. з англ. Ю. Підлісного. Львів: Колесо, 2008. 244 с.

20. Гнатюк Я. С. Український кордоцентризм у конфлікті міфологій та інтерпретацій: Монографія. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2010. 184 с.
21. Гьосле В. Практична філософія в сучасному світі / пер. з нім., післямова та прим. А. Єрмоленка. Київ: Лібра, 2003. 248 с.
22. Гаєр М. Світ Канта: Біографія / пер. з нім. К.: Юніверс, 2007. 336 с.
23. Гумбрехт Г.У. Продукування присутності. Пер. з англ. Харків: IST Publishing, 2020. 192 с.
24. Дарендорф Р. У пошуках нового устрою. Лекції на тему політики свободи у ХХІ столітті. Пер. з нім. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 109 с.
25. Дахній А. Нариси історії західної філософії ХІХ-ХХ ст.: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 488 с.
26. Дахній А. У пошуках людини: взаємодія філософії та літератури в західній духовній традиції // Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Випуск 2 (36) – Одеса, 2021. – С. 33-42.
27. Джеймісон Ф. Постмодернізм, або логіка культури пізнього капіталізму / пер. з англ. і післямова Петра Дениска. Київ: Курс, 2008. 504 с.
- 28.** Дільтей В. Історія молодого Гегеля / пер. з нім. О. Литвиненка; наук. ред., звірка та уточнення пер., вступ. ст., прим. Ю. В. Кушакова. Київ: Три крапки, 2008. С. 59-278.
29. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей; під керівн. Б. Кассен / пер. з фр. Т. 1. Київ: Дух і літера, 2009. 570 с.
30. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей; під керівн. Б. Кассен / пер. з фр. Т. 2. Київ: Дух і літера, 2011. 488 с.
31. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей; під керівн. Б. Кассен / пер. з фр. Т. 3. Київ: Дух і літера, 2013. 328 с.
32. Європейський словник філософій. Під керівництвом Барбари Кассен. Т. 4. Київ: Дух і літера, 2016. 440 с.
33. Історія європейської ментальності / За ред. П. Дінцельбахера. Пер. з нім. Львів: Літопис, 2019. 632 с.
34. Камю А. Міф про Сізіфа. Бунтівна людина. Пер. з франц. Харків: Фоліо, 2022. 446 с.
35. Камю А. Вибрані твори / пер. с фр. К.: Дніпро, 1991. 655с.
36. Кассен Б. Більше однієї мови / пер. з фр. С.Желдак. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2016. 64 с.
37. Клочовський Я. Філософія діалогу. Пер. з польс. К.: Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2013. 224 с.
38. Колаковський Л. Міні-лекції на максі-теми. Пер. з польс. К.: Основи, 1999. 133 с.
39. Конфуцій. Вислови. Харків: Фоліо, 2019. 209 с.
40. Крічлі С. Вступ до континентальної філософії / пер. з англ. В. Менжуліна. Київ: Стилос, 2008. 152 с.

41. Култаєва М.Д. Мартін Гайдеггер у спогадах колег та учнів. Мартін Гайдеггер очима сучасників. Київ: Стилос, 2002. С.3-23.
42. Культурні цінності Європи / За ред. Ганса Йоаса і Клауса Вігандта. Пер. з нім. К.: Дух і літера. 2014. 552 с.
43. Ланюк Є. Політика і мистецтво. Історичний взаємозв'язок: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 244 с.
44. Лепп І. Християнська філософія екзистенції / пер. з франц. В. Ляха, О. Марштупенко. Київ: Університетське видавництво «Пульсари», 2004. 148 с.
45. Лосик О. Феномен свободи і французький постмодернізм. Львів: НТШ, 2016. 301 с.
46. Лютий Т. Пригоди філософських ідей Західного світу (від давнини до сучасності) К.: Темпора, 2019. 384 с.
47. Лютий Т. Ніцше. Самоперевершення. Київ: Темпора, 2016. 978 с.
48. Мартіні К.М. На крилах свободи. Пер. з італ. Жовква: Місіонер, 2010. 112 с.
49. «Медитації» Декарта у дзеркалі сучасних тлумачень: Ж.-М.Бейсад, Ж.-Л. Марйон, К.С. Он-Ван-Кун. Пер. з франц. і лат. К.: Дух і літера, 2021. 432 с.
50. Мень О. Син людський. Пер. з рос. Львів: Свічадо, 1994. 326 с.
51. Мідделаар Л. ван. Перехід до Європи. Як континент став союзом. Пер. з англ. К.: Дух і літера, 2018. 576 с.
52. Ніцше Ф. Так казав Заратустра; Жадання влади / пер. з нім. А. Онишка, П. Таращука. Київ: Основи, Дніпро, 1993. 415 с.
53. Паскаль Б. Думки / пер. з фр. Анатоль Перепадя, Олег Хома. Київ: Дух і Літера, 2009. 704 с.
54. Пінкер С. Просвітництво сьогодні. Аргументи на користь розуму, науки та прогресу. К.: Наш формат, 2019. 560 с.
55. Пітерс Дж.Д. Слова на вітрі. Історія ідеї комунікації. Пер. з англ. К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2004. 302 с.
56. Платон. Федон // Платон. Апологія Сократа. Діалоги. Пер. з давньогр. Харків: Фоліо, 2017. С.163-265.
57. Попович М. В. Філософія свободи. Харків: Фоліо, 2018. 524 с.
58. Райда К. Екзистенціальна філософія. Традиція і перспективи. Київ: ПАРАПАН, 2009. 328 с.
59. Рассел Б. Історія західної філософії / пер. з англ. Ю. Лісняка, П.Таращука. Київ: Основи, 1995. 759 с.
60. Ренч Т. Конституція моральності. Трансцендентальна антропологія і практична філософія / пер. з нім. В. Приходька. Київ: Дух і літера, 2010. 348 с.
61. Рікер П. Історія та істина / пер. з франц. Київ: Пульсари, 2001. 396 с.
62. Рудинеско Е. Філософи в обіймах бурі / пер. з фр. О. А. Юдіна. Київ: Ніка-Центр, 2007. 208 с.

63. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки. Пер. з франц. К.: Основи, 1998. 669 с.
64. Рьод В. Шлях філософії: ХІХ–ХХ століття / пер. с англ. И. В. Борисовой, пер. з нім. М. Д. Култаєвої, В. І. Кебуладзе, В. Терлецького. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2010. 368 с.
65. Сартр Ж.-П. Буття і ніщо: нарис феноменологічної онтології / пер. з фр.: В. Лях, П. Тарашук. Київ: Основи, 2001. 854 с.
66. Седакова О. Найкращий університет. Епоха, особа, традиція. К.: Дух і літера, 2011. 248 с.
67. Сенека Л.А. Моральні листи до Луцілія. Пер. з лат. К.: Основи, 1999. 603 с.
68. Скратон Р. Коротка історія новітньої філософії. Від Декарта до Вітгенштайна. Пер. з англ. К.: Основи, 1998. 331 с.
69. Таранов С. В. Теологічний екзистенціалізм: монографія. Київ: Четверта хвиля, 2014. 328 с.
70. Татаркевич В. Історія філософії. Т. 3 / пер. з польс. О. Гірного. Львів: Свічадо, 1999. 568 с.
71. Тейлор Ч. Джерела себе / пер. з англ. Київ: Дух і Літера, 2005. 696 с.
72. Тейлор Ч. Секулярна доба / пер. з англ. Київ: Дух і Літера, 2018. 664 с.
73. Ушкалов Л. Ловитва невловного птаха: життя Григорія Сковороди. К.: Дух і літера, 2017. 368 с.
74. Ушкалов Л. Література і філософія: доба українського бароко. К.: Видавництво Савчук О.О. 2019. 416 с.
75. Федорика Д. Філософія дару : збірник есеїв / пер. з англ. Олексій Панич. Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2017. 248 с.
76. Фергюсон Н. Цивілізація. Як Захід став успішним. Пер. з англ. К.: Наш формат, 2017. 488 с.
77. Фройд З. Невпокій в культурі. Пер. з нім. Львів: Априорі, 2021. 120 с.
78. Харарі Ю.Н. 21 урок для 21 століття Пер. з англ. Київ: Форс Україна, 2018. 416 с.
79. Харарі Ю.Н. Homo Deus / пер. з англ. Київ: BookChef, 2018. 544 с.
80. Ціцерон М. Т. Тускуланські бесіди. Про обов'язки. Пер. з лат. Львів: Априорі, 2021. 440 с.
81. Честертон Г.К. Вічна людина. Пер. з англ. Львів: Свічадо, 2020. 344 с.
82. Штайн Е. Будова людської особи. Лекція з філософської антропології. Пер. з нім. Львів: Місіонер, 2011. 192 с.
83. Ясперс К. Ідея університету. Пер. з нім. // Ідея університету. Антологія / Упоряд.: М.Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська. – Львів: Літопис, 2002. С.109-165.
84. A Companion to Phenomenology and Existentialism. Ed. By Н. L. Dreyfus and М. А. Wrathall. Oxford: Blackwell, 2006. 624 s.
85. Gloy K. Grundlagen der Gegenwartsphilosophie. Eine Einführung- Paderborn: Wilhelm Fink Verlag, 2006. 288 s.
86. Gondek H.-D. Tengelyi L. F.Dastur und die Endlichkeit und Sterblichkeit des Menschen. Gondek H.-D. Tengelyi L. Neue Phänomenologie in Frankreich. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 2011. S. 521-557.

	<p>87. Jancke W. Existenzialismus? Kritik und Restitution. Langthaler R. Hofer M. (Hg.) Existenzphilosophie. Anspruch und Kritik einer Denkform. Wiener Jahrbuch für Philosophie, Band XLV / 2013. Wien: new academic press 2014. S. 9-29.</p> <p>88. Malantschuk G. Kierkegaard and Nietzsche. A Kierkegaard Critique, ed. Howard A. Johnson and Niels Thulstrup. Chicago: Henry Regnery, 1962. P. 116-129.</p> <p>89. Malpas J. Existentialism as literature. Crowell S. (Ed.) The Cambridge Companion to Existentialism. Cambridge: University Press, 2012. P. 291-321.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Денна форма навчання: 32 год аудиторних. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи</p> <p>Заочна форма 10 год. аудиторних (лекції) та 80 год. самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення курсу студент повинен:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - передумови формування західної цивілізаційної парадигми, специфіку західної духовної культури в її відмінностях від східного типу духовного розвитку; - особливості співвідношення між традицією та новаторством у західній цивілізації; - як співвідносяться між собою на Заході релігія, література, наука та філософія; - виокремлювати центральні ідеї ключових представників основних філософських напрямів; - хронологічні параметри філософських напрямів і шкіл у рамках загальної історії філософії; - основні теоретичні положення філософських концепцій, починаючи від античності і до кінця XX століття, а також те, яким чином філософські ідеї можуть інтерпретуватися в контексті культури, в ширшому сенсі, і журналістської роботи, у вузькому сенсі; - зміст основних творів, які визначили своєрідність філософського знання; - найбільш репрезентативні фігури західного мислення і їхні основні підходи до формулювання та вирішення філософських питань; - методологію вивчення філософії в її історичному розвитку; - головні особливості ключових філософських течій та відмінності між ними. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - належним чином орієнтуватися в закономірностях процесу становлення духовних цінностей західної цивілізації; - поєднувати історичний та систематичний підходи щодо ключових проблем філософії; - формувати та аргументувати свої власні висновки, наукові дослідження, оформляти досягнуті результати;

	<ul style="list-style-type: none"> - застосовувати сучасні ефективні засоби роботи з науковою, спеціальною та навчально-методичною літературою; - доцільно і влучно, до місця використовувати категоріально-поняттєвий апарат; - самостійно аналізувати та робити власну інтерпретацію першоджерел із філософії; - давати визначення і грамотно оперувати ключовими термінами, філософським категоріальним апаратом, почерпнутим із історико-філософського матеріалу; - застосовувати здобуті знання для аналізу та інтерпретації різноманітних філософських поглядів сучасності; - розуміти особливості взаємозв'язку між ідеями мислителів того самого філософського напрямку та водночас віднаходити паралелі до концепцій репрезентантів інших течій мислення; - володіти методологією та методами пізнання, які застосовує історико-філософська наука; - ідентифікувати та аналізувати специфічні ідеї й поняття, властиві для певного напрямку, школи чи філософа.
Формат курсу	Очний/заочний
Теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін соціогуманітарного штибу.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, дискусії
Необхідні обладнання	Комп'ютер, проектор, доступ до Інтернету

<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Максимальна оцінка за курс – 100 б. – розподіляються таким чином:</p> <p>1.Участь у семінарських заняттях. Максимальна оцінка – 40 б. Максимальна оцінка за семінарське заняття – 5 б.: студент активно брав участь в обговоренні, підготував доповідь на основі опрацьованого першоджерела, володіє поняттєвим філософським апаратом, легко порівнює філософські концепції та здійснює критичний аналіз філософських ідей. Мінімальна оцінка – 2 б.: студент був присутній на занятті та один раз доповнив відповідь іншого студента чи відповів на запитання.</p> <p>2. Есей – 20 б. Обсяг есею: 1100-1500 слів Критерії есею:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ясність та логічність письмового викладу – 5 бали • Володіння філософським категоріальним апаратом та уміння використовувати здобуте знання під час курсу – 5 бали. • Виокремлення філософських ідей та їхній критичний аналіз – 10 балів <p>3. Залікова співбесіда на основі пройденого матеріалу – 40 б.</p> <p>Академічна доброчесність: очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття з курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем в освітніх цілях бз права передачі її третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкета-оцінка з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріал и	Література	Завдання, год	Термін виконання
Тиж. 1. 2 акад. год.	<p>Тема 1. Предмет історії філософії. Філософська культура Стародавнього Сходу. Давньогрецька філософія: від досократиків до Платона.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія та світогляд. Предмет історії філософії. 2. Західна і східна культурні парадигми. Проблема їхньої сумісності. 3. Поняття “осьового часу” світової історії. Духовне і моральне самостояння особи як вирішальний наслідок “осьового часу”. 4. Філософські ідеї на Стародавньому Сході. Буддизм і конфуціанство. 5. Походження, природа і розвиток античної філософії. 6. Філософські школи докласичної Еллади: 7. Зміщення осі філософського пошуку з космосу на людину і вчення софістів. 8. Сократ. Життя і діяльність мудреця. Іронія та маевтика. Значення діалогізму. Етичний раціоналізм. 9. Філософія Платона і започаткування систематичного періоду античної філософії. 	Лекція	Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали	<p>-Адо П. Що таке антична філософія? / пер. з фр. Київ: Новий Акрополь, 2014. 428 с.</p> <p>-Історія європейської ментальності / За ред. П. Дінцельбахера. Пер. з нім. Львів: Літопис, 2019. 632 с.</p> <p>-Дахній А. У пошуках людини: взаємодія філософії та літератури в західній духовній традиції // Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Випуск 2 (36) – Одеса, 2021. – С. 33-42.</p> <p>-Кондзьолка В. В. Нариси історії античної філософії. – Львів, 1993.</p> <p>-Культурні цінності Європи / За ред. Ганса Йоаса і Клауса Вігандта. Пер. з нім. К.: Дух і літера. 2014. 552 с.</p> <p>-Фергюсон Н. Цивілізація. Як Захід став успішним. Пер. з англ. К.: Наш формат, 2017. 488 с.</p>	Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника	<i>1 тиждень</i>

<p>Тиж. 2. 2 акад. год.</p>	<p>Семинар №1. Платон: діалог «Федон»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Платон як учень Сократа. Іпостасі філософа й літератора. Платонові погляди на релігію. 2. Взаємодія релігії, філософії та літератури в Афінській школі. 3. Сюжетні особливості й композиція діалогу «Федон». 4. Співвідношення душі і тіла, життя і смерті. 5. Чотири раціональні докази безсмертя душі. 6. Жертва Асклепію. Амбівалентне сприйняття релігії та літературні інструменти діалогу. 7. Сократ: мудрець перед лицем смерті. 	<p>Семинар Дискусія, групова робота</p>	<p>Навчально-методичні матеріали та посібники</p>	<p>-Платон. Федон // Платон. Апологія Сократа. Діалоги. Пер. з давньогр. Харків: Фоліо, 2017. С.163-265.</p> <p>-Адо П. Що таке антична філософія? / пер. з фр. Київ: Новий Акрополь, 2014. 428 с.</p>	<p>Виконання індивідуального завдання</p>	<p><i>1 тиждень</i></p>
<p>Тиж. 3. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 2. Філософія Арістотеля і елліністично-римська філософія</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Постать Арістотеля і його духовна еволюція. Критика платонівського вчення про трансцендентні ідеї. Вчення про іманентну форму і чотири види винності (причинності). 2. Визначення предмету першої філософії (метафізики). Рефлексія щодо сущого в цілому. Перша філософія як найвища з-поміж теоретичних наук. Самодостатність першої філософії. 3. Психологія, етика і поетика Арістотеля: <ol style="list-style-type: none"> а) психологія вчення про три природи душі. б) етичні погляди Арістотеля; вчення про середину (мезотес); чеснота як середина між двома пороками; в) поетика Арістотеля; теорія катарсису. 4. Александр Македонський і перехід від класичної епохи до елліністичної. 5. Філософські напрями елліністичної епохи: <ol style="list-style-type: none"> а) епікуреїзм; 	<p>Лекція</p>	<p>Навчально-методичні матеріали та посібники</p>	<p>-Адо П. Що таке антична філософія? / пер. з фр. Київ: Новий Акрополь, 2014. 428 с.</p> <p>-Арістотель. Метафізика. Пер. з давньогр. К.: Темпора, 2022. 848 с.</p> <p>- Кондзьолка В. В. Нариси історії античної філософії. – Львів, 1993.</p> <p>-Кунцман П. Буркард Ф.-П., Відман Ф. Філософія: dtv-Atlas. Пер. з 10-го нім. вид. – К., 2002.</p> <p>-Лютий Т. Пригоди філософських ідей Західного світу (від давнини до сучасності) К.: Темпора, 2019. 384 с.</p> <p>-Ціцерон М. Т. Тускуланські бесіди. Про обов'язки. Пер. з лат. Львів: Апріорі, 2021. 440 с.</p>	<p>Виконання індивідуального завдання, Ведення тематичного словника</p>	<p><i>1 тиждень</i></p>

	<p>б) стоїцизм; в) скептицизм; г) еkleктизм.</p> <p>6. Практичне засвоєння давньогрецької філософії. Римська філософія. Етика неостоїцизму (Сенека, Епіктет, Марк Аврелій). Філософські погляди Сенеки.</p> <p>7. Містичне засвоєння давньогрецької філософії мислителями Александрії. Синтез еллінської філософії і юдейської релігії у Філона Александрійського. Теологічне переосмислення грецького вчення про логос. Концепція містичного екстазу. Апофатичне богослов'я.</p> <p>8. Неоплатонізм. Філософія Плотіна як розвиток платонівської філософії. Тріада Плотіна. Еманация. Проблема співвідношення неоплатонічної тріади і християнської Трійці.</p>					
<p>Тиж. 4. 2 акад. год.</p>	<p>Семінар №2. Л. А. Сенека: «Моральні листи до Луцілія».</p> <p>1. Стоїцизм і неостоїцизм. Основні ідеї.</p> <p>2. Луція Анней Сенека як письменник і як філософ.</p> <p>3. Сенека і етика неостоїцизму.</p> <p>4. “Моральні листи до Луцілія”, ключові ідеї твору: а) проблема часу; б) влада долі; в) страх людини перед смертю і шляхи його подолання.</p> <p>5. Морально-етичний ідеал римського стоїка.</p>	<p>Семінар</p> <p>Дискусія, групова робота</p>	<p>Навчально-методичні матеріали та посібники</p>	<p>-Сенека Л.А. Моральні листи до Луцілія. Пер. з лат. К.: Основи, 1999. 603 с.</p>	<p>Виконання індивідуального завдання</p>	<p>1 тиждень</p>

<p>Тиж. 5. 2. акад. год.</p>	<p>Тема 3. Філософія середньовіччя: патристика і схоластика.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теологія проти філософії: фідеїзм Тертуліана. 2. Пошуки компромісу: філософські та богословські погляди Августина Блаженного. Теорія пізнання. Проблема співвідношення свободи волі людини і божественної благодаті. Динаміка людської особи у «Сповіді». 3. Патристика Северина Боеція. “Розрада від філософії”. Алгорична постать філософії. 4. Співвідношення патристики та схоластики. Поняття схоластики та її періодизація. 5. Рання схоластика. Ансельм Кентерберійський і онтологічне доведення буття Божого. 6. Теологічно-філософська спадщина Томи Аквінського як найвидатнішої постаті зрілої схоластики. 7. Пізня схоластика. Іоан Дунс Скот, Вільям Оккам. Теорія двох істин. 	<p>Лекція</p>	<p>Навчально-методичні матеріали та посібники</p>	<p>-Антоній, митрополит Суразький. Світло у темряві. Останні розмови 2001-2002 рр. Пер. з англ. К.: Дух і літера, 2014. 220 с.</p> <p>-Баумейстер А. О. Буття і благо. Вінниця: Т. П. Барановська, 2014. 418 с.</p> <p>-Бубер М. Я і Ти. Пер. з нім. К.: Дух і літера, 2012. 272 с.</p> <p>-Мень О. Син людський. Пер. з рос. Львів: Свічадо, 1994. 326 с.</p> <p>-Пашук А.І. Нариси історії середньовічної філософії. К.: Знання, 2007.</p> <p>-Штайн Е. Будова людської особи. Лекція з філософської антропології. Пер. з нім. Львів: Місіонер, 2011. 192 с.</p>	<p>Виконання індивідуального завдання</p>	<p><i>1 тиждень</i></p>
<p>Тиж. 6. 2 акад. год.</p>	<p>Семинар №3. Августин: «Сповідь»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософсько-теологічна спадщина Августина на тлі західної патристики. 2. Започаткування Августином жанру сповіді і його розвиток у подальшій європейській традиції. 3. Основні теми і проблеми «Сповіді» Августина: <ol style="list-style-type: none"> а) співвідношення людського і божественного, онтологічний статус людини; б) спокуса маніхейства і боротьба з ним; в) навернення до християнства; г) дуалізм душі і тіла; д) феномен і типологія пам'яті; е) дослідження природи часу. 4. Християнський погляд на спасіння людини і роль Августинової філософії. 	<p>Семинар Дискусія, групова робота</p>	<p>Навчально-методичні матеріали та посібники</p>	<p>-Св. Августин. Сповідь. Пер. з лат. Ю. Мушака. – К., 1996. Кн. I, V, VI, VII, VIII, X, XI.</p> <p>-Коплстон Ф. Середньовічна філософія. Пер. з англ. К., 1997.</p> <p>-Пашук А.І. Нариси з історії філософії середніх віків. Підруч. для вищ. навч. закл. – К., 2007.</p> <p>- Вюллер Т. Що таке час / пер. з норв. С.Волковецької. Київ: Ніка-Центр, Львів: Видавництво Анетти Антоненко, 2018. 160 с.</p>	<p>Виконання індивідуального завдання</p>	<p><i>1 тиждень</i></p>

<p>Тиж. 7. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 4. Філософія Нового часу: від Відродження до Просвітництва</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Антропоцентричність філософії епохи Відродження. 2. Натурфілософські ідеї мислителів доби Відродження: Микола Кузанський, Джордано Бруно. 3. Скептицизм Мішеля Монтеня. 4. Зародження протестантизму. Мартін Лютер. Принцип спасіння лише вірою (sola fide). Полеміка Лютера з Еразмом Роттердамським. 5. Емпірико-сенсуалістична традиція в теорії пізнання: Френсіс Бекон, Томас Гоббс, 6. Джон Локк. 7. Раціоналістична традиція в теорії пізнання: Рене Декарт, філософська спадщина Бенедикта (Баруха) Спінози, монадологія Готфріда-Вільгельма Ляйбніца. 8. Суб'єктивний ідеалізм: 9. Джордж Берклі, Девід Г'юм. 10. Релігійна філософія Блеза Паскаля. Людина як "мислячий очерет". 11. Феномен Просвітництва. Від деїзму до атеїзму. Специфічність Просвітництва в Німеччині. 	<p>Лекція</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>-«Медитації» Декарта у дзеркалі сучасних тлумачень: Ж.-М.Бейсад, Ж.-Л. Марйон, К.С. Он-Ван-Кун. Пер. з франц. і лат. К.: Дух і літера, 2021. 432 с.</p> <p>-Тейлор Ч. Джерела себе / пер. з англ. Київ: Дух і Літера, 2005. 696 с.</p> <p>-Тейлор Ч. Секулярна доба / пер. з англ. Київ: Дух і Літера, 2018. 664 с.</p>	<p>Виконання індивідуального завдання</p>	<p><i>1 тиждень</i></p>
<p>Тиж. 8. 2 акад. год.</p>	<p>Семінар №4. Паскаль «Думки».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце Паскаля в науці і філософії Нового часу. 2. Тлумачення антропологічної проблематики: <ol style="list-style-type: none"> а) місце людини в космосі: трагічність світовідчуження; б) нікчемність і велич "мислячого очерету"; в) протилежності (суперечності) людської природи. 3. Докази розуму і "докази серця"; їхнє співвідношення. 4. Релігія як розв'язання суперечностей людського існування. 	<p>Семінар Дискусія, групова робота</p>	<p>Навчально-методичні матеріали та посібники</p>	<p>-Паскаль Б. Думки. Перекл. з франц. – К.: Дух і літера, 2009. С.13-80.</p>	<p>Виконання індивідуального завдання</p>	<p><i>1 тиждень</i></p>

<p>Тиж. 9. 2 акад. год.</p>	<p>Тема №5. Філософія німецького ідеалізму.</p> <ol style="list-style-type: none"> Ідеалістичні основи німецької класичної філософії. Іммануїл Кант – родоначальник німецького класичного ідеалізму: а) гносеологія Канта: “річ у собі” (Ding an sich) і явище, ноумени і феномени, структура процесу пізнання; б) морально-етичні погляди: категоричний імператив. Науковчення Йоганна-Готліба Фіхте. Філософське вчення Фрідріха-Вільгельма-Йозефа Шеллінга. Ідеї романтизму. Філософський метод і система Георга-Вільгельма-Фрідріха Гегеля. Співвідношення між буттям і мисленням, діалектика речей і діалектика понять. Теза, антитеза, синтез. Етапи розвитку абсолютного духу. Критика німецького класичного ідеалізму Людвігом Фойєрбахом. Людина як вищий предмет філософії. Боротьба проти релігії. Значення діалогізму: стосунки Я і Ти. 	<p>Лекція</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>-Гегель Г. В. Ф. Феноменологія духу. Пер. з нім. – К., 2004.</p> <p>-Кант І. Критика чистого розуму. Пер. з нім. – К., 2000.</p> <p>-Кант І. Критика практичного розуму. Пер. з нім. – К., 2004.</p> <p>-Татаркевич В. Історія філософії. Т. 3 / пер. з польс. О. Гірного. Львів: Свічадо, 1999. 568 с.</p> <p>-Тейлор Ч. Секулярна доба / пер. з англ. Київ: Дух і Літера, 2018. 664 с.</p> <p>-Мислителі німецького романтизму. Пер. з нім. / упор. Леонід Рудницький та Олег Фешовець. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2003. 588 с.</p>	<p>Виконання індивідуального завдання</p>	<p><i>1 тиждень</i></p>
<p>Тиж. 10. 2 акад. год.</p>	<p>Семинар №5. Ім. Кант: Відповідь на запитання: що таке Просвітництво?</p> <ol style="list-style-type: none"> Просвітницький рух, його англо-французьке ініціювання і специфіка німецького Просвітництва. Гаманн, Кант і метафорика світла. Релевантність принципу Sapere aude! Специфіка німецького поняття Mündigkeit та вихід із незрілості. Свобода на публічне використання свого розуму. Приватне та публічне використання розуму. Ідеал просвіченого монарха. 	<p>Семинар Дискусія, групова робота</p>	<p>Навчально-методичні матеріали та посібники</p>	<p>- Кант І. Відповідь на запитання: Що таке Просвітництво? // Мислителі німецького романтизму – Івано-Франківськ, 2003. С.158-161.</p> <p>-Гаєр М. Світ Канта: Біографія / пер. з нім. К.: Юніверс, 2007. 336 с.</p>	<p>Виконання індивідуального завдання</p>	<p><i>1 тиждень</i></p>

<p>Тиж. 11. 2 акад. год.</p>	<p>Лекція №6. Передекзистенціалізм С. К'єркегора 1. Різноманітні спроби ідентифікації постаті Сьорена К'єркегора. 2. С. К'єркегор як «релігійний письменник». 3. Спроба поєднання релігійних, літературних, психологічних та філософських компонентів. 4. Стадіальна концепція як вираження складного співвідношення між чуттєвістю, розумом і вірою. Віра силою абсурду. Телеологічне усунування етичного. 5. К'єркегор як предтеча екзистенціалізму і діалектичної теології.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Навчально-методичні матеріали та посібники</p>	<p>-Лепп І. Християнська філософія екзистенції / пер. з франц. В. Ляха, О. Марштупенко. Київ: Університетське видавництво «Пульсари», 2004. 148 с. -Маланчук Г. Сьорен К'єркегор та його значення як мислителя // Сьорен К'єркегор і його роль в інтелектуальному житті Європи. Доповіді міжнародного семінару. Переклади. Матеріали – Львів, 1998. С.16-24. -Дахній А. Нариси історії західної філософії XIX-XX ст.: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. С. 19-40.</p>	<p>Виконання індивідуального завдання</p>	<p><i>1 тиждень</i></p>
<p>Тиж. 12. 2 акад. год.</p>	<p>Семінар №6. Сьорен К'єркегор: «Страх і тремтіння» 1. Трагування мотиву страху і тремтіння: біблійне та К'єркегорове прочитання. 2. Логіка парадоксу в історико-філософському контексті (Тертуліан, Лютер, Паскаль). 3. Авраам та Агамемнон: лицар віри та трагічний герой. Мотив мовчання. 4. Амбівалентний фактор жертвопринесення. 5. Критика академізму та сучасної епохи. 6. Апологія діалектики віри. Поняття стрибка. Фігура Анти-Клімакуса. 7. Антагонізм етичної та релігійної фаз у контексті стадіальної концепції К'єркегора.</p>	<p>Семінар Дискусія, групова робота</p>	<p>Навчально-методичні матеріали та посібники</p>	<p>Лепп І. Християнська філософія екзистенції / пер. з франц. В. Ляха, О. Марштупенко. Київ: Університетське видавництво «Пульсари», 2004. 148 с. -Маланчук Г. Сьорен К'єркегор та його значення як мислителя // Сьорен К'єркегор і його роль в інтелектуальному житті Європи. Доповіді міжнародного семінару. Переклади. Матеріали – Львів, 1998. С.16-24. -Дахній А. Нариси історії західної філософії XIX-XX ст.: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. С. 19-40.</p>	<p>Виконання індивідуального завдання</p>	<p><i>1 тиждень</i></p>
<p>Тиж. 13. 2 акад. год.</p>	<p>Тема №7. Філософія життя і Фрідріх Ніцше Артур Шопенгауер як предтеча філософії життя. Новаторський характер метафізики волі. Три шляхи долання залежності від влади світової волі. Ф.Ніцше як духовний спадкоємець А.Шопенгауера: а) протистояння «аполлонічного» та «діонісійного» начал у житті і культурі; б) три етапи творчості Ніцше. 3. Основні ідеї ніцшівської філософії: а) ніцшівська переоцінка всіх цінностей; б) теза про смерть Бога;</p>	<p>Лекція</p>	<p>Презентація, Навчально-методичні матеріали</p>	<p>-Дельоз Ж. Ніцше і філософія. Пер. з франц. Львів: Астролябія, 2010. -Лютий Т. Несвятий філософ. <i>Український тиждень</i>, № 9, 2016. -Лютий Т. Ніцше. Самоперевернення. Київ: Темпора, 2016. 978 с. -Рассел Б. Історія західної філософії / пер. з англ. Ю. Лісняка, П.Тарашука. Київ: Основи, 1995. 759 с.</p>	<p>Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації</p>	<p><i>1 тиждень</i></p>

	<p>в) ідея надлюдини; г) вічне повернення того самого; д) воля до влади</p> <p>4. Вплив філософії Ф.Ніцше на новітнє західне мислення.</p>					
<p>Тиж. 14. 2 акад. год.</p>	<p>Семінар №7. Ф. Ніцше: «Так казав Заратустра»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ніцше як філософ-письменник. Значення метафори для філософії. 2. Постать Заратустри. Історичний Зороастр і ніцшівський Заратустра. 3. Елементи міфологічного мислення. 4. Три перетворення духу і кореляція з ніцшівською творчістю. 5. Ідея смерті Бога і постання надлюдини. 6. Дослідження чоловічого та жіночого. 7. Розрив із традиційними цінностями, критика «збочених у потойбічність». 	Семінар	Навчально-методичні матеріали, посібники	<p>-Ніцше Ф. Так мовив Заратустра. Пер. з нім. Харків: Фоліо, 2019.</p> <p>-Ніцше Ф. Так казав Заратустра; Жадання влади / пер. з нім. А. Онишка, П. Таращука. Київ: Основи, Дніпро, 1993. 415 с.</p>	Виконання індивідуального завдання Ведення тематичного словника	<i>1 тиждень</i>
<p>Тиж. 15. 2 акад. год.</p>	<p>Тема №8. Філософія екзистенціалізму.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток філософії екзистенціалізму у ХХ ст. <ol style="list-style-type: none"> а) релігійний (теїстичний) екзистенціалізм (Карл Ясперс, Габріель Марсель, Лев Шестов): позитивне розуміння трансценденції, реальність Бога; б) атеїстичний екзистенціалізм (Жан-Поль Сартр, Альбер Камю): негативне розуміння трансценденції; реальність Ніщо; в) екзистенційні ідеї у філософії Мартіна Гайдеггера. 2. Література екзистенціалізму: Ф.Кафка, Р.-М. Рільке, Г.Гессе, А. Камю, М. Кундера. 3. Взаємодія філософії та літератури екзистенціалізму. 4. Ідеї екзистенціалізму у психології (Р. Мей, І.Ялом). 	Лекція	Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали	<p>-Дахній А. Секуляризація релігійних ідей С. К'еркегора в екзистенціально-феноменологічній філософії М. Гайдеггера. Феноменологія і релігія. Щорічник Українського феноменологічного товариства. 2009. Київ, 2010. С. 34-46.</p> <p>-Дахній А. Нариси історії західної філософії ХІХ-ХХ ст.: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. С.191-210.</p> <p>-Райда К. Екзистенціальна філософія. Традиція і перспективи. Київ: ПАРАПАН, 2009. 328 с.</p> <p>-Дахній А. Мартін Гайдеггер та екзистенційна філософія. Монографія. Львів: вид-во ЛНУ, 2018.</p>	Написання Есе Ведення тематичного словника	<i>1 тиждень</i>
<p>Тиж. 16. 2 акад. год.</p>	<p>Семінар №8. Ж.-П. Сартр: «Екзистенціалізм – це гуманізм»</p>	Семінар Дискусія груповою робота	Презентація, Відеоматеріали	<p>- Дахній А. Екзистенційна філософія Ж.-П. Сартра // Дахній А. Нариси історії західної філософії ХІХ-ХХ ст.: навч.</p>	Підготовка презентації	<i>1 тиждень</i>

	<p>1. Специфіка французького екзистенціалізму. Атеїстичний тренд французьких екзистенціалістів.</p> <p>2. Програмний твір французького екзистенціалізму та його полемічний характер.</p> <p>3. Захист від атак «справа» і «зліва».</p> <p>4. Приреченість людини до свободи; визначальність ситуації вибору і його важкість.</p> <p>5. Принцип «Екзистенція передре есенції» як продуктивне «перевертання» традиційної схоластичної тези.</p>		Навчально-методичні матеріали	посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. С.342-390.	Ведення тематичного словника	
Тиж. 17.	<p>Тема №9. Західна цивілізація та ідея університету.</p> <p>1. Наука як соціальний інститут. Європейська античність: Академія, Лікей, Гімнасії.</p> <p>2. Формування університету в епоху середньовіччя. Структурування раціонального пізнання.</p> <p>3. Класичний університет: основні засади.</p> <p>4. Природничі та гуманітарні дисципліни. Дивергенція та конвергенція наук.</p>	Лекція		<p>-Історія європейської ментальності / За ред. П. Дінцельбахера. Пер. з нім. Львів: Літопис, 2019. 632 с.</p> <p>-Культурні цінності Європи / За ред. Ганса Йоаса і Клауса Вігандта. Пер. з нім. К.: Дух і літера. 2014. 552 с.</p>		<i>1 тиждень</i>
Тиж. 18.	<p>Семінар №9. Карл Ясперс. «Ідея університету».</p> <p>1. Університет як освітня структура. Західна генеалогія.</p> <p>2. Космос наук. Структура класичного університету. Природничі й точні та гуманітарні дисципліни.</p> <p>3. Специфіка досліджень і викладання. Проблема сумісності.</p> <p>4. Схоластичний, вчительський та сократичний типи викладання і навчання. Паритетність стосунків між викладачами й студентами.</p> <p>5. Засада «студентоцентризму» в сучасних умовах.</p>	Семінар Дискусія групова робота	Навчально-методичні матеріали, посібники	<p>-Ясперс К. Ідея університету. Пер. з нім. // Ідея університету. Антологія / Упоряд.: М.Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська. – Львів: Літопис, 2002. С.109-165.</p> <p>- Дахній А. Екзистенційна філософія К.Ясперса // Дахній А. Нариси історії західної філософії XIX-XX ст.: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. С.265-301.</p>		<i>1 тиждень</i>

Доктор філософських наук, доцент

Дахній А.Й.